

**Gemeente
Voorschoten**

WELKOM

**Gemeente
Voorschoten**

Fijn dat u er bent!

Aftrap door wethouder René Zoetemelk

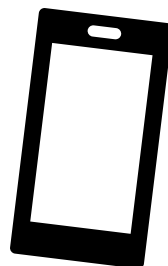
Waarom zijn we vandaag hier?

Wijkuitvoeringsplan Krimwijk

Kennismaken

- Wie zijn wij?
- Wie bent u?

Ga naar www.menti.com
Gebruik de code: **2141 5830**

**Gemeente
Voorschoten**

Agenda

- Wat is een wijkuitvoeringsplan?
- Waarom gaan we aan de slag in de Krimwijk?
- Wat kunt u nu al doen?
- In gesprek:
  - Welke vragen heeft u?
  - Hoe zorgen we ervoor dat iedereen mee kan doen?
  - Wat heeft u nodig om nu al aan de slag te gaan?
- Vervolgstappen

**Gemeente
Voorschoten**

Doel van vandaag

In gesprek over een duurzaam Krimwijk:

- Meer vertellen over het plan voor de wijk
- Met u in gesprek over hoe we dit plan samen kunnen maken
- Ophalen van uw vragen, ideeën en zorgen
- Vervolgstappen

**Gemeente
Voorschoten**

Aan de slag met warmte: waarom?

- Klimaatakkoord Parijs

- Landelijk Klimaatakkoord:
- Gebouwde omgeving voor 2050 CO2-neutraal (is o.a. aardgasvrij)

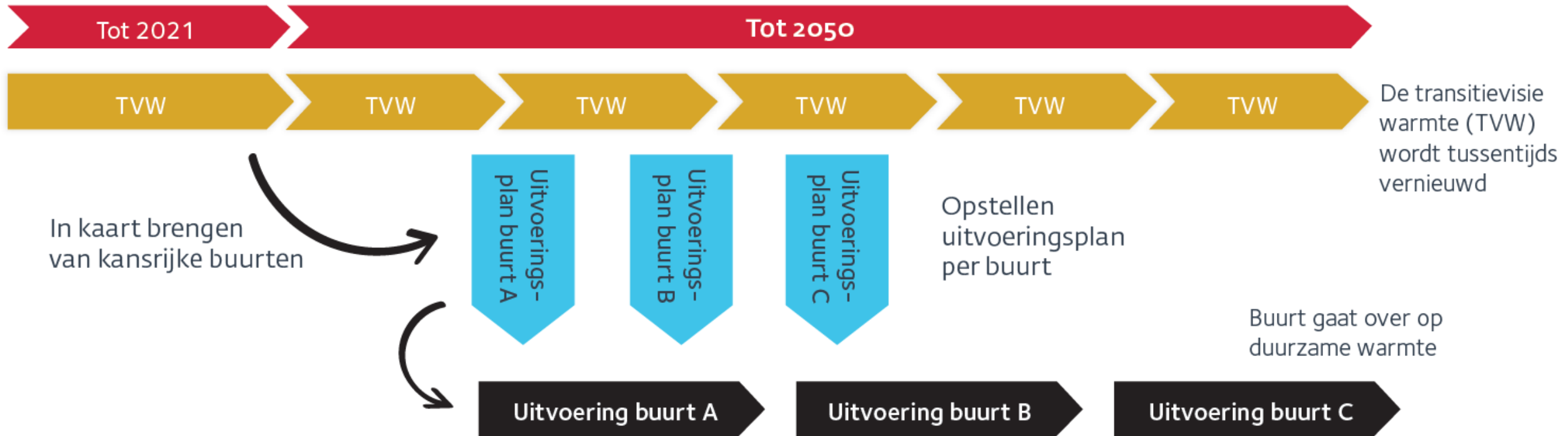
- Gemeenten als regisseur: Transitievisie warmte 1.0

- Wijkuitvoeringsplannen: Plan samen met de wijk tot 2030

**Gemeente
Voorschoten**

Weergave proces tot 2050

**Gemeente
Voorschoten**

Wat staat er in een wijkuitvoeringsplan?

- Stappenplan aankomende jaren om woningen te verduurzamen
- Zicht op welk alternatief voor aardgas er gebruikt gaat worden
- Planning
- Overzicht van wat u kunt doen en hoe de gemeente/woningcorporatie u gaat helpen
- Waar u terecht kunt voor hulp

**Gemeente
Voorschoten**

Waarom aan de slag in de Krimwijk?

- Er zijn veel jonge woningen met goede energielabels
- Er zijn een aantal woningcorporaties en verhuurders waarmee we gezamenlijk afspraken kunnen maken
- Belangenvereniging Krimwijk actief in het oude deel: daar is al veel energie om aan de slag te gaan!

Hoe ziet de Krimwijk eruit?

De Woningvoorraad

953 Totale Woningvoorraad

509 x 1000 € Gemiddelde Woningwaarde

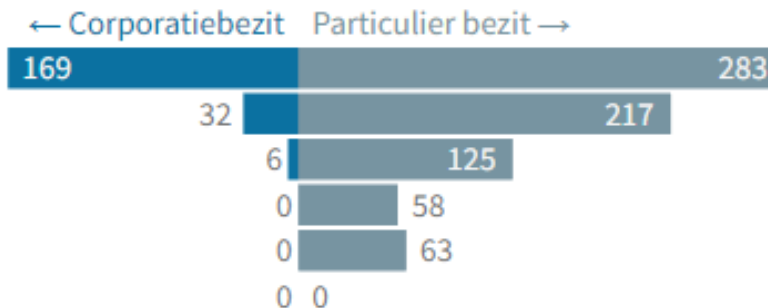
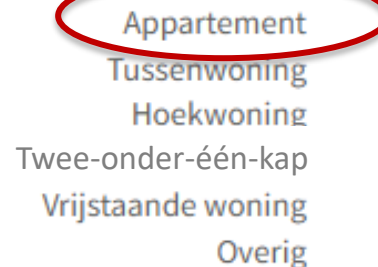
Verdeling Woningvoorraad

Verdeling Bouwperiode

Verdeling Woningtype

**Gemeente
Voorschoten**

Waar werken we naar toe?

Transitievisie warmte:

- **Meest kansrijk: elektrische oplossing (warmtepomp)**
  - Mensen kunnen zelf bepalen wanneer ze willen overstappen
  - Goed geïsoleerde woningen hebben weinig aanpassingen nodig
  - Ook tussenoplossingen mogelijk (zoals een hybride warmtepomp)
- **Voor de oudere woningen warmtenet eventueel een optie**
  - Huizen moeten hiervoor geschikt gemaakt worden (isoleren)
  - Haalbaarheid en betaalbaarheid onderzoeken: kost tijd
  - Omdat het weinig woningen zijn: samenwerken met andere wijken

**Gemeente
Voorschoten**

Even kort....

Een elektrische oplossing

- Warmtepomp: energie uit de bodem of lucht wordt met elektriciteit omgezet in warmte
- Hybride warmtepomp: Gebruikt gas wanneer dit op koude dagen nodig is
- Andere vormen mogelijk zoals airco, infrarood, etc.
- Meer elektriciteit dus in gesprek met Liander (netbeheerder)

Een warmtenet

- Stadsverwarming
- Warmte wordt opgewekt uit een duurzame bron: geothermie, aquathermie of restwarmte uit haven/industrie
- Wordt in één keer voor veel woningen aangelegd
- U bepaalt zelf u hier op wilt aansluiten of niet

**Gemeente
Voorschoten**

Belangenvereniging Krimwijk aan het woord

Welkom bij Krimwijk Duurzaam!

Belangenvereniging Krimwijk

Verduurzaming door energietransitie in de Krimwijk

*“Binnen de schijnbare beperkingen van de
bestaande bouw kan er meer dan u **denkt!**”*

Belangenvereniging Krimwijk

WAAROM?

- 2018 Besluit Wiebes in 2030 van NL aardgas af
- Wetenschap en praktijk onderstreept noodzaak verduurzaming
- Volgende generaties hebben recht op leefbare aarde
- Gas wordt steeds duurder – nu investeren geeft hoog rendement

Overzicht afgelegde weg

- Zomer 2018: eerste enquête naar belangstelling – 55 respondenten +
- Juni 2019: ALV goedkeuring onderzoek – sept. subsidietoekenning PZH
- November 2019: “Kick-off” 42 deelnemers
- Februari 2020: werkgroep – Samenwerking TU-Delft
- Februari 2020: tweede enquête onder de 42 deelnemers
- Maart 2020 lockdown
- Juli – november 2020: individueel huisrapport voor elke deelnemer
- September 2020: TU Delft voltooid onderzoek
- September 2020 – juni 2021: opbouw en gereedmaken en aanbieden onderzoeksrapport

UITGANGSPUNTEN

- **Geen stijging netto woonlasten voor energie**
- Handhaving peil wooncomfort
- Praktisch toepasbare en beproefde techniek
- Optimale reductie CO₂ uitstoot en zo snel mogelijk
- Toekomstbestendig
- Samen sta je sterker
- Baas in eigen huis blijven

Verworven inzichten

- De Krimwijk is grotendeels positief t.a.v. verduurzaming
- Er is beperkte kennis over de mogelijkheden
- Ons rapport vult deze kennis goed aan
- Het rapport biedt een kader ook voor andere wijken
- Veel vraag naar advies voor de eigen situatie
- Gemeente staat voor uiterst moeilijke opgave maar **samen** kunnen we er meer van maken
- Van de 11.504 woningen in Voorschoten is 76% vergelijkbaar met de Krimwijk en is 63,2% (7.266) eigen huis
- Huiseigenaar wil baas in eigen huis blijven

Belangenvereniging Krimwijk

Definitie energietransitie (woningen)

Overgang van het gebruiken van centrale fossiele energie-bronnen naar lokale duurzame energiebronnen:

Van:

Verbranding van aardgas uit Groningen, Rusland of Noorwegen in CV-ketel

Naar:

Benutting van energie uit **bodem, lucht en water met elektrische warmtepomp** in combinatie met duurzame stroom

Maar je moet bij voorkeur wel (éérst) óók isoleren, goed ventileren en warmteterugwinnen

Standaard aanpak is dus idealiter

1. Woning goed isoleren om warmtevraag te verminderen:

- Dakisolatie
- Spouwmuur isoleren
- Vloerisolatie
- HR++-glas/vacuümglas en kierdichte kozijnen

2. Ventilatie met warmteterugwinning (decentraal):

- Ventilatie om vochtproblemen te voorkomen

3. Duurzame opwekking installeren:

- Warmtepomp met PVT of bodemwarmte als warmtebron
- Zonnepanelen op uw dak
- Energie-opslag bijvoorbeeld door “Vehicle2Grid” systemen

De voordelen van eigen huis verduurzaming

- Geen hogere woonlasten bij toenemende gasprijs
- Goed isolerende buitenschil vergroot comfort
- Passieve koeling als extra optie vergroot wooncomfort in de zomer
- Woningwaarde omhoog door beter energielabel
NVM: C is gemiddeld € 50.000 – 12% meer waard dan G
- U draagt zo een steentje bij aan het beteugelen van de klimaatcrisis

Hoe nu verder?

- Voorbereiding oprichting Energiecoöperatie “Voorschoten Duurzaam! U.A.”
- Gesprekspartner Gemeente om proces te versnellen
- Praktische advisering hoe te verduurzamen
- Bundeling bewonersinitiatieven
- Inventarisatie alternatieven, bijvoorbeeld: Aquathermie – PVT - bodemwarmte – drijvende PV
- Vragen, of wilt u meewerken, mail aan: belangenverenigingkrimwijk@gmail.com

**Gemeente
Voorschoten**

Wat kunnen we nu al doen?

Gemeente
Voorschoten

Waar gaan we nu mee aan de slag?

Eerste doel: woningen klaarmaken (aardgasvrij-ready)

- **Besparen waar mogelijk**

Kleine maatregelen:

tochtstrips, radiatorfolie, besparende douchekop, led-verlichting, CV-ketel op 70

Helpen met duurzaam gedrag:

korter douchen, alleen verwarmen waar nodig

- **Isoleren**

Welke maatregelen er nodig zijn kunt u navragen bij het Duurzaam Bouwloket

Voor huurders: uw verhuurder is verantwoordelijk

- **Elektrisch koken**

Voor huurders kunt u navragen bij uw corporatie wat zij kunnen doen

**Gemeente
Voorschoten**

Waar gaan we nu mee aan de slag?

Daarna (lange termijn):

- In gesprek over mogelijke manieren om over te stappen naar aardgasvrij

**Gemeente
Voorschoten**

**In gesprek!
Eerste resultaten vragenlijst**

**Gemeente
Voorschoten**

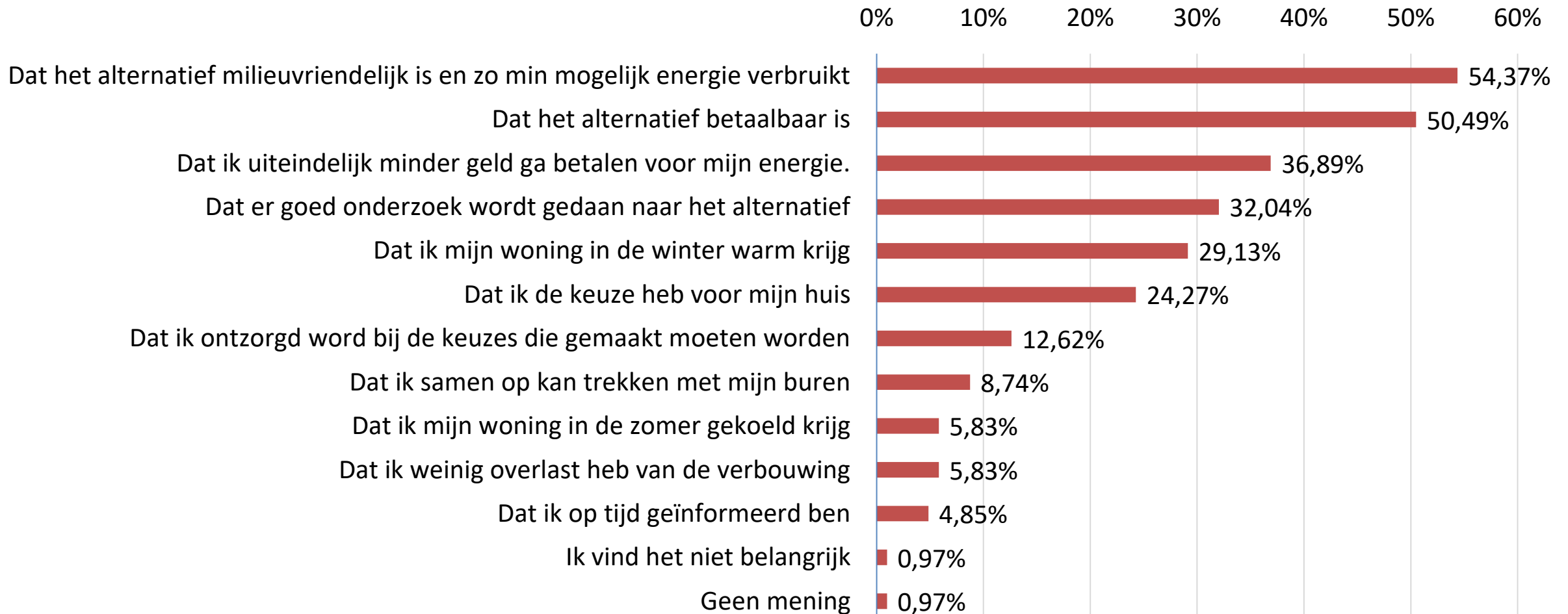
Welke vragen heeft u al?

- Kosten / wie gaat dat betalen?
- Welke subsidiemogelijkheden zijn er?
- Wij wonen in een appartement: hoe gaat de VVE dit doen?
- Is een warmtepomp een geschikte oplossing?
- Hoe ziet het tijdspad eruit?
- Wat zijn de alternatieven: hoe betrouwbaar, haalbaar en betaalbaar zijn die?
- Wat zijn eventuele bouwkundige consequenties?
- Kunnen we ook zaken collectief (met de burens) doen?
- Hoe voorkomen we dat we een keuze maken met de kennis van nu en later spijt krijgen?

Gemeente
Voorschoten

Vraag: ... Dit vindt u belangrijk

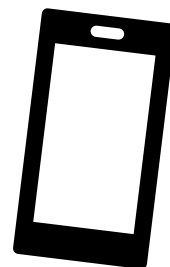

Gemeente
Voorschoten

Mentimeter: Wat missen we nog?

Ga naar www.menti.com

Gebruik de code: **2141 5830**

Geen mobiele telefoon bij de hand? Steek uw hand op!

**Gemeente
Voorschoten**

In gesprek

**Gemeente
Voorschoten**

In gesprek

- In deelgroepen
- Pak wat te drinken!
- We zien elkaar weer op de afgesproken tijd

- De resultaten worden meegenomen in het Plan van Aanpak

Energietransitie Krimwijk: Plan van Aanpak

Welke vragen moeten we met elkaar gaan beantwoorden?	Hoe zorgen we ervoor dat iedereen mee kan doen? Wie mogen we niet vergeten?	Wat heeft u nodig om nu al met verduurzaming aan de slag te gaan?
Vragen, opmerkingen of andere aandachtspunten:		

**Gemeente
Voorschoten**

Terugkoppeling per groep

**Gemeente
Voorschoten**

Hoe gaan we verder?

Volgende stap:

- Uitwerken plan van aanpak
- Verder met u in gesprek op basis van behoefte
- Veel gestelde vragen op de website aanvullen
- In gesprek met woningcorporaties, netbeheerder en andere verhuurders/partijen
- In gesprek met de Meedenkgroep → vergeet u niet aan te melden!

Nieuwsbrief:

Via e-mail ontvangt u terugkoppeling en wordt u op de hoogte gehouden

Website:

www.voorschoten.nl/aardgasvrij

- Presentatie en verslag
- Veel gestelde vragen
- Tips

Nog vragen?

Mail naar: duurzaam@voorschoten.nl

Individueel advies:

www.duurzaambouwloket.nl/voorschoten

Contact met de Belangenvereniging Krimwijk:

www.krimwijkvereniging.nl

Contact met Woonzorg:

krimwijk@woonzorg.nl

**Gemeente
Voorschoten**

Bedankt voor uw tijd!

